

Σύνταγμα του 1844

Η σύμπραξη πάντως της εθνικής Συνέλευσης, σαν λαϊκής αντιπροσωπείας, στην κατάρτιση του Συντάγματος του 1844 προσέδωσε σ' αυτό χαρακτήρα «συμβολαίου» ανάμεσα στο λαό και τον μονάρχη. Θα πρέπει να διευκρινιστεί εδώ ότι τα κυρίαρχα στοιχεία της λαϊκής αντιπροσωπείας, που είχε συμπράξει στις σχετικές διαδικασίες, συνέθεσαν φατρίες από την άρχουσα τάξη, που έλεγχε την εξουσία σ' όλη τη διάρκεια της επανάστασης, και οι οποίες, καθώς αποδείχτηκε, είχαν την ευχέρεια να μεταθέτουν τον πολιτικό αγώνα από τα άμεσα κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα στο ζήτημα της εγκαθίδρυσης συνταγματικών θεσμών. Κάτω από αυτές τις συνθήκες «Το αντιπροσωπευτικόν σύστημα εις μίαν κοινωνίαν εστερημένην επαρκούς κατανομής της γης και αναπτύξεως των μαζών, θα απετέλει κατ' ανάγκην τον καταλληλότερον τρόπον επικρατήσεως της ολιγαρχίας δια των καλπών». Ανεξάρτητα από τις συγκεκριμένες διαπιστώσεις, το Σύνταγμα του 1844 υπήρξε κάτι περισσότερο από ένα Σύνταγμα παραχωρημένο: ένα «Σύνταγμα - συμβόλαιο» ή «Σύνταγμα - συνθήκη» ή, τέλος, «Σύνταγμα - συνάλλαγμα».

Π. Πετρίδη, *Πολιτικές δυνάμεις και συνταγματικοί θεσμοί στη νεότερη Ελλάδα (1844-1940)*, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα 1984, σελ. 20-21